

Label. Groepsontwikkeling- voorfase

A. Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces die vooraf gaat aan het samenkomen van een groep en zich kenmerkt door het treffen van voorbereidingen met betrekking tot de voorwaarden om de groepsdoelstellingen te kunnen behalen

Beïnvloedende factoren:

1. Nieuwe gezondheidsproblemen of hulpvragen bij een doelgroep
2. Gezondheidsproblemen of hulpvragen bij een nieuwe doelgroep

Bepalende kenmerken:

1. Veranderingen van sociaal-economische aard
2. Organisatorische veranderingen
3. Veranderingen in het politiek klimaat
4. Veranderingen in levensomstandigheden van een specifieke bevolkingsgroep

B. Doelen

De voorwaarden voor het therapeutisch functioneren van de groep zijn gerealiseerd

C. Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige inventariseert hulpvraagbehoeften bij bevolkingsgroepen (via media, onderzoek)
2. Verpleegkundige beschrijft de doelgroep aan de hand van de voorkomende hulpvragen op de verschillende levensgebieden, aan de hand van leeftijd en demografische gegevens
3. Verpleegkundige beschrijft de visie op het verplegen van de doelgroep
4. Verpleegkundige beschrijft het karakter van het therapeutisch milieu (supportief/ sociaal-therapeutisch/ psycho-dynamisch) (Janzing en Kerstens, 199)
5. Verpleegkundige beschrijft het statisch milieu (middelen)
6. Verpleegkundige beschrijft minimum en maximaal aantal deelnemers aan de groep
7. Verpleegkundige beschrijft de standaardinterventies (methodiek, systematiek en techniek)
8. Verpleegkundige beschrijft de algemene attitude die gehanteerd wordt
9. Verpleegkundige beschrijft de groepsregels

Label. Groepsontwikkeling- oriëntatiefase

D. Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces die zich uit in vragen van de groepsleden rondom de taakstructuur, of zij geaccepteerd worden in de groep en of zij aan de voorwaarden om erbij te horen willen voldoen (Remmerswaal, 1982)

Beïnvloedende factoren:

5. Nieuw samengestelde groep
6. Nieuwe instroom groepsleden
7. Onvoldoende sociale/ cognitieve/ verbale vermogens van de groepsleden om elkaar nader te leren kennen
8. Onregelmatige frequentie van groepsbijeenkomsten
9. Frequente wisseling van groepssamenstelling
10. Groepsleden met afhankelijke trekken
11. Autoritaire groepsleiding

Bepalende kenmerken:

1. Communicatie van de groepsleden over gemeenschappelijke oppervlakkige onderwerpen
2. Vraag van groepsleden om externe sturing van formele groepsleider
3. Communicatie loopt vooral via de formele groepsleider (eenrichtingscommunicatie)
4. Afwachtend houding van de groepsleden naar formele groepsleider ten aanzien van inhoud en procedures

E. Verpleegdoelen

Cognitieve verpleegdoelen

1. Groepsleden kunnen benoemen wat de groepsregels zijn
2. Groepsleden kunnen benoemen wat de inhoud van het afdelingsprogramma is
3. Groepsleden kunnen benoemen wat de prognose is m.b.t de behandeling en begeleiding
4. Groepsleden kunnen benoemen wat van hem/ haar verwacht wordt ten aanzien van zijn/ haar verantwoordelijkheden in de groep
5. Groepsleden kennen interesses van elkaar

Gedrag

6. Groepsleden hebben een taakstructuur ontwikkeld binnen de kaders van de formele doelstelling van de groep

F. Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige geeft aan wat de groepsregels zijn en waarom ze zijn opgesteld
2. Verpleegkundige geeft voorlichting ten aanzien van inhoud, verloop, prognosen van de begeleidingsonderdelen
3. Verpleegkundige hanteert een directieve attitude ('telling', Hersey & Blanchard, in Remmerswaal 1982)
4. Verpleegkundige besteed aandacht aan kennismakingsrondes vanuit verschillende levensgebieden (recreëren/ gezinssamenstelling/ woonplaats/ werk, etc.)
5. Verpleegkundige geeft gestructureerde groepsopdrachten ten aanzien van ontwikkelen, uitvoeren en evalueren taakstructuur
6. Verpleegkundige observeert, rapporteert, analyseert het groepsproces

Label. Groepsontwikkeling- machtsfase

Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces die zich uit in het conflicten rond invloed en beïnvloeding van de groepsleden onderling en tussen groepsleden en formele groepsleiding (Remmerswaal,1982)

Beïnvloedende factoren:

1. Langer bestaande, frequent samenkomende groep
2. Autoritaire formele groepsleiding
3. Autoriteitsgevoelige groepsleden
4. Ontwikkelde taakstructuur
5. Taakbekwame groep
6. Groepsleden met matig ontwikkelde identiteit

Bepalende kenmerken:

1. Conflicten ten aanzien van besluitvorming
2. Conflicten ten aanzien van verdeling van taken
3. Conflicten m.b.t het betrekkningsniveau van communicatie
4. Conflicten ten aanzien van procedures
5. Subgroepvorming
6. Tweerichtingscommunicatie
7. Tegenafhankelijkheid (strijd tegen formele groepsleiding t.b.v invloedvergroting van de groep)
8. Gevoelens van hulpeloosheid
9. Woede
10. Gevoelens van incompetentie
11. Gevoelens van teleurstelling

B.Verpleegdoelen

Cognitieve verpleegdoelen

1. Groepsleden kennen de begrippen inhoud- en betrekkningsniveau m.b.t communicatie
2. Groepsleden zijn op de hoogte van de verschillende standpunten van de groepsleden/ subgroepen

Sociaal/ affectieve verpleegdoelen

3. Groepsleden zijn in de gelegenheid conflicten te bespreken
4. Er bestaat duidelijkheid bij cliëntengroep en staf over besluitvormingsprocedures

Gedrag

4. Groepsleden hanteren de groepsregels bij het aangaan van conflicten

C.Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige geeft voorlichting ten aanzien van communicatie
2. Verpleegkundige stelt grenzen aan grensoverschrijdend gedrag
3. Verpleegkundige organiseert groeps gesprekken waarin invloed, procedures aan de orde kunnen komen
4. Verpleegkundige organiseert cliënt-staf ontmoetingen waarin invloed, procedures aan de orde kunnen komen
5. Verpleegkundige hanteert onderhandelende, overtuigende attitude (selling)
6. Verpleegkundige observeert, rapporteert, analyseert het groepsproces

Label. Groepsontwikkeling- Affectiefase

A. Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces die zich uit in vragen van groepsleden rondom afstand en nabijheid in de onderlinge relaties (Remmerswaal, 1982)

Beïnvloedende factoren:

1. Langer bestaande, frequent samenkomende groep
2. Duidelijke taakstructuur
3. Taakbekwame groep
4. Duidelijkheid rond invloedsverdeling
5. Duidelijkheid rondom (besluitvormings) procedures

Bepalende kenmerken:

1. Conflicten t.a.v frequentie en duur van het contact
2. Conflicten ten aanzien van de aard en diepgang van te bespreken onderwerpen
3. Subgroepvorming
5. Gevoelens van antipathie
6. Gevoelens van sympathie
7. Cohesie
8. Uiten van positieve gevoelens

B. Verpleegdoelen

Cognitieve verpleegdoelen

1. Groepsleden kennen hun eigen behoefte aan afstand en nabijheid
2. Groepsleden zijn op de hoogte van de verschillende behoeften van de groepsleden/ subgroepen ten aanzien van afstand en nabijheid

Sociaal/ affectieve verpleegdoelen

3. Groepsleden zijn in de gelegenheid conflicten te bespreken
4. Groepsleden zijn in staat hun behoefte aan verbondenheid en afstand kenbaar te maken aan de groep

Gedrag

5. Groepsleden hanteren de groepsregels bij het aangaan van conflicten

C. Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige geeft voorlichting ten aanzien van communicatie
2. Verpleegkundige stelt grenzen aan normoverschrijdend gedrag
3. Verpleegkundige ondersteunt de groep bij het stellen van de groeps grenzen door groepsleden
4. Verpleegkundige organiseert groepsgesprekken
5. Verpleegkundige organiseert cliënt-staf ontmoetingen
6. Verpleegkundige hanteert onderhandelende, participerende attitude
7. Verpleegkundige luistert actief
8. Verpleegkundige werkt met non-directieven
9. Verpleegkundige geeft inventarisatie opdracht m.b.t het inhoud geven van relaties door de verschillende groepsleden.
10. Verpleegkundige observeert, rapporteert, analyseert het groepsproces

Label. Groepsontwikkeling- Autonome fase

A. Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces die zich kenmerkt door een grote mate van zelfredzaamheid van de groep en een grote persoonlijke betrokkenheid van de groepsleden bij elkaar en de groepstaak. (Remmerswaal, 1982)

Beïnvloedende factoren:

6. Langer bestaande, frequent samenkomende groep
7. Duidelijke taakstructuur
8. Taakbekwame groep
9. Duidelijkheid rond invloedsverdeling
10. Duidelijkheid rondom (besluitvormings) procedures
11. Duidelijkheid over relatiepatroon

Bepalende kenmerken:

1. Persoonlijke onderwerpen kunnen vrijelijk besproken worden
2. Gevoelens van sympathie
3. Cohesie
4. Uiten van positieve gevoelens
5. Balans en consensus in en over afstand – nabijheid, invloedsverdeling en taakstructuur

B. Verpleegdoelen

Cognitieve verpleegdoelen

Sociaal/ affectieve verpleegdoelen

Gedrag

1. Groepsleden zijn in de gelegenheid verantwoordelijkheden ten aanzien van de groepstaak te nemen.

C. Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige organiseert groepsgesprekken
2. Verpleegkundige organiseert cliënt-staf ontmoetingen
3. Verpleegkundige hanteert delegerende attitude
4. Verpleegkundige luistert actief
5. Verpleegkundige werkt met non-directieven
6. Verpleegkundige observeert, rapporteert en analyseert het groepsproces

Label. Groepsontwikkeling- Afscheidsfase

A. Verpleegkundige diagnostische termen

Definitie: Fase in het groepsproces waarin het (mogelijk) afscheid van één of meerdere groepsleden centraal staat. (Remmerswaal, 1982).

Beïnvloedende factoren:

1. Het opzeggen van het groepslidmaatschap
2. Frequente afwezigheid van één of enkele groepsleden
3. Optreden van machts crises/ intimiteitscrisis
4. Stagnatie in het verpleegproces
5. Ontevredenheid van één of meerdere groepsleden over de groepssamenwerking
6. Ontevredenheid over de geboden zorg

Bepalende kenmerken:

1. Conflicten t.a.v frequentie en duur van het contact
2. Conflicten ten aanzien van de aard en diepgang van te bespreken onderwerpen
3. Subgroepvorming
7. Gevoelens van antipathie
8. Gevoelens van sympathie
9. Cohesie
8. Uiten van positieve gevoelens

B. Verpleegdoelen

Cognitieve verpleegdoelen

1. Groepsleden kennen hun behoefte aan afstand en nabijheid
2. Groepsleden zijn op de hoogte van de verschillende standpunten van de groepsleden/ subgroepen

Sociaal/ affectieve verpleegdoelen

3. Groepsleden zijn in de gelegenheid conflicten te bespreken
4. Groepsleden zijn in staat hun behoefte aan verbondenheid en afstand kenbaar te maken aan de groep

Gedrag

4. Groepsleden hanteren de groepsregels bij het aangaan van conflicten

C. Verpleegkundige Interventies

1. Verpleegkundige geeft voorlichting ten aanzien van communicatie
2. Verpleegkundige stelt grenzen aan normoverschrijdend gedrag
3. Verpleegkundige ondersteunt de groep bij het stellen van de groepsgrenzen door groepsleden
4. Verpleegkundige organiseert groepsgesprekken
5. Verpleegkundige organiseert cliënt-staf ontmoetingen
6. Verpleegkundige hanteert onderhandelende, participerende attitude
7. Verpleegkundige luistert actief
8. Verpleegkundige werkt met non-directieven